קבלה · כתבי רבי אברהם אבולעפיא

# אגרת וזאת ליהודה

רבי אברהם אבולעפיה

**ספריית אור ברסלב** · or-breslev.co.il

# אגרת וזאת ליהודה

רבי אברהם אבולעפיה

מקור הטקסט: ספריא · רישיון: לפי המהדורה: נחלת הכלל או Creative Commons

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/אגרת-וזאת-ליהודה/
הקובץ נוצר ב־21 בנובמבר 2026 מגרסה 202611200317-v39 של הספרייה.

## אגרת וזאת ליהודה

אגרת ששלח ר' אברהם אבולעפיא לר' יהודה המכונה שלמון:

אהבת צדק ותשנא רשע, ע"כ משחך אלקי' שמן ששון מחבריך, צדיק לעולם בל ימוט ורשעים לא ישכנו ארץ, צדיק ורע לו רשע וטוב לו, רשע ורע לו צדיק וטוב לו, עיני נגרה ולא תדמה מאין הפוגות עד ישקיף וירא ה' משמים, עיני עוללה לנפשי מכל בנות עירי, צוד צדוני כצפור אויבי חנם, צמתו בבור חיי וידי"ו אב"ן ב"י, צפו מים על ראשי, אמרת נגזרתי, קראתי שמך מבור תחתיות, קולי שמעת, אל תעלם אזנך לרוחתי לשועתי, קרבת ביום אקראך אמרת אל תירא, רבת ה' ריבי נפשי גאלת חיי, ראית ה' עיתותי, שפטה משפטי, ראית כל נקמתם כל מחשבותם לי:

כל הנביאים כולם, וכל הקדמונים מחכמי אומות העולם, בקשו לדעת מעלת הסולם, מקטנם ועד גדולם, ויתנו קולם, כפי כוחם וחילם, לדבר ולחבר לכבוד בעל גמולם, ולא עברו לגבולם, ומהם ראו מרחוק ומהם מקרוב ומהם שהסולם, מעין לבם נעלם, ומהם באו אל היכל אולם, וזולתם מהמון העם מעליהם סר צלם, ולעבוד את הנבראים נבראו ונערכו, לא ידעו ולא יבינו בחשכה יתהלכו, אף על הקדמונים נסמכו, ואחרי דעתם נמשכו, ואם כן יאשים שמם חנם לאיש מן האנשים, אשר דעתו כדעת הנשים, ושוכני הקצות כקצת התוגרמים והכושים, אשר דיעותיהם נמשכות אחרי האישים המתחלפים, מעידים על סוד הצירופים הנבדלים והמשתתפים, והם במדרגה הסולם הנזכר אשר לחכמים ניכר למעלה ממדרגת הקופים, ולמטה ממדרגת בני אדם אשר בעד החלון משקיפים, ואם הם הנחשים השרפים, עם אנשי החסד נאספים, וחכמי הכדורים, הם מורים, הדרכים הישרים, לגמלים ולחמרים, ואיה יתגלה ענין הטבור, אשר הוא יסוד לכל הצבור, להבדיל לכם הדיבור, בין עם הארץ ובין הבור, ויובן למשכיל סוד אמתת העבור, שבין הפרידה והחבור, וישיגו השלמים אם הנפשות הנפרדות רבות או אחת, ואם הנפרדת תנצל או תרד לבאר שחת, או אם תשאר באחת, הבורות, לדורי הדורות, או תשוב להיות לפני התחיה הכללית, או תתגלגל פעמים שלש כדמות ליליה, ואמנם בעלי הקבלה, היודעים סוד היבום מענין יהודה ותמר כלתו עם ער ואונן ושילה, ומענין אלימלך ונעמי ומחלון וכליון ובועז ורות וסוד יולד בן לנעמי והדומה לו, כענין ויתעבר במשה בסוד הבל הם היודעים סוד הסולם, יותר מכולם, וכולם עם דעתם סתרי השמות והחותמת עם הספירות, וידוע כי המורגשות והמושכלות הן ידועות ומהן מביאין החכמים הקדמות, להוליד המופת בצורות קיום לאמת כל ראיה והיקש, והמושכל כולל בתחלת הוויות עשר ספירות החשבון מפני שהם ראשית כל המושכלות הנולדות

מהמחשבה השכלית, והמורגש כולל בתחלת הוויתו חמשה מיני השגה חושית, ויהי' אחד המורגש והמושכל שני ענינים שהם ראוי' להאמין לפי מינם והם המקובל והמפורסם, אבל מפני חלשתם אין בהם כח להיות הקדמות ההיקש, ולפיכך לא תוליד מהם הקדמה מופתית, ואמנם הם בעצמם אינם צריכין לאמתם בראייה, והמפורסם ידוע לכל לפי התחלפות אנשי הפרסום וע"כ לא אאריך בשלשת הנזכרים והם המורגש והמושכל והמפורסם, אבל אזכר מעט במקובל לבד וזה מפני שהמקובל נחלק לחלקים רבים, ומפני שעיקר אמונתנו נשרש בקבלה ובשמועה אזכרם ואדבר בם אחרי דברי במהות כל קבלה בכלל ואומר כי שם דבר הנקרא קבלה בכלל דומה לשם דבר הנקרא שמועה ולשם דבר הנקרא הבנה ר"ל כי כמו שהשמועה וההבנה צריכה אל נושאים כן הקבלה צריכה אל נושא אחד או רבים, וכמו שהנושאים השמועה וההבנה הם גופים כן נושאי הקבלה הם גופים, וכמו שהגופים מתחלפים בעניניהם מצד מהותם ומצד מקריהם כן המקבלים קבלות מתחלפות במהותם ובמקריהם, אמנם אין לי צורך להאריך פה בענין הדברים המקבלים כל קבול כי אם בקבול אנשי תורה שקבלוה המקובלים מאומתינו בלבד שמצד אותו הקבול נקראים בעלי הקבלה, ואומר כי הקבלה הזאת הנעלמת מהמון הרבנים המתעסקים בחכמת התלמוד נחלקת תחלה לשני חלקים בכלל, והם חלקי דעות השם על דרך עשר ספירות הנקראות נטיעות אשר המפריד ביניהם מקצץ בנטיעות והם המגלים סוד הייחוד וחלק ידיעות השם על דרך כ"ב אותיות אשר מהם ומנקודותיהם ומטעמיהם הורכבו השמות והחותמת והם המדברים עם הנביאים בחלומות ובאורים ותומים וברוח הקודש ובנבואות, ושני החלקים האלה אינם מורגשים ולא מושכלים ראשונים ולא מפורסמים וע"כ הם נעלמים מרוב החכמים, ואמנם ידיעות השם מצד פעולותיו אינה מענין הקבלה והיא צריכה אל חכמת המחקר אשר אין דברי פה לפי דרכיהם של החכמים ההם הנקראים פלוסופים חכמי המחקר, והקבלה הזאת כולה נכללת בספר יצירה, ואני קבלתי פירושיו משנים עשר מפרשים לפי ספריהם, והם וקצתם מורים בקצתם הקבלה וקצתם בכולה, והשלם שבהם אשר הורה בכולם ידוע, והקרוב לו המורה במקצתה, והחסר שבם פירשו לפי דעת החוקרים, וידוע שכל הנמשך אחר דעת החוקרים ירצה להפך כוונתו זאת ויקרא את השלם אצלו חסר מכולם ואת החסר שלם מכולם ויהיה האמצע בינוני לשני הדעות, והמקובל ירצה לאמת ולקיים דעתו כמו שזכרתיה, ואין ספק כי החלק הראשון קודם במציאת זמן הלימוד בקבלה לחלק השני והשני קודם במעלה מן הראשון, כי היא תכלית בבריאת אישים מן האדם, והמגיע אליו הוא אשר יצא שכלו לפועל לבדו והוא אשר נגלה עליו אדון הכל וגלה לו

סודו, אבל הראשונים כולם מן המקובלים הנזכרים נקראים נביאים לעצמם וישתתפו עמם יודעי השם מצד פעולותם קצת שיתוף בזה השם, והנקראים נביאים מזה הצד הם המדברים בלבם במחשבותיהם הרבות המתחלפות ונושאים ונותנים בינם לבין עצמם בלבד ואור השם מאיר להם על קצת מחשבותיהם בקצת עתות המחשבה אור קטן והם מכירים בעצמם שזה האור הוא מזולתם אך אין דבור בא להם שיכירוה (הוא) שהוא דבור כי אם אור, אבל השנים הם כולם נביאים שמתחילין לאור באור החיים ומשם מתעלים מאור לאור מתוך משא ומתן של מחשבותיהם המורכבות והמתוקות מן השיתוף והמתקרבות מתוך ריבוי הזכות אל הייחוס עד שוב דבורם הפנימי דבוק אל דבור שהוא מעין כל הדבור ומתעלים עוד מדבור אל דבור עד שהדבור האנושי הפנימי כח בעצמו ומכין עצמו לקבל דבור אלוק' בין מצד ציורו של הדבור בין מצד הדבור בעצמו ואלה הם הנביאים באמת במשפט ובצדקה, א"כ קבלת עשר ספירות וענינו קודמת לקבלת עוד ידיעות השמות ולא יתהפך זה, אלא אם יאמר אומר כי הספירות בעלי השמות שבהם נבדלות זו מזו, כי זה אינו כוונת בעלי השמות ואדוני החכמות, וזה כי בעלי הספירות יקרא להם שמות ויאמר כי הספירה הראשונה שמה מחשבה ויוסיף לה שם לבאר ענינה ויקראוה כתר עליון מצד היות הכתר דבר מונח בראשי המלכים שהראש דומה בכלל הגוף למגדל הגבוה בכל העיר אשר בתוכו היכל המלך והוא מקום שכינתו והכתר אינו ממין הראש אבל הוא מקף כולה מלמעלה ועצם הראש מתעלם בתוכו ככה מחשבה מורה מעלת העצם האלקי והכנתו והעצם מסתתר בתוכה על דרך משל שאין שם תוך ולא חוץ ולא פנים, ויוסיף לה שם ביאור ויקראנה עוד אויר קדמון וענינו מבואר יותר מענין כתר, ככה יעשה לכל ספירה וספירה מעשר ספירות בלימה, ובעל השמות כוונתו כוונה אחרת מעולה מזאת מאד מאד ואינה, ועמקת דרך זו של שמות היא עמקה שאין בכל עמקי מחשבות האדם עמוקה ומעולה ממנה והיא לבדה משתתפת המחשבה האנושית עם האלוקית לפי יכולת האנושית ולפי מה שהאדם מוטבע עליו, וידוע שמחשבת האדם היא סבת חכמתו וחכמתו היא סבת בינתו ובינתו סבת חסדו וחסדו סבת יראת קונו ופחדו סבת תפארתו ותפארתו סבת נצחונו ונצחונו סבת הודו והודו סבת עצמו ועצמו סבת מלכותו הנקרא בלתו ב"שכ"מל"ו, ומאוד עמקו מחשבות השם אשר יצר את האדם בצלמו בצלם דמות תבניתו:

ואם באת לפרש אלו הענינים המפוזרים בין ספרי וחבורי מהם מפורשים מהם הרמוזים הייתי צריך להאריך ולסדר ולהעריך סדר קבוע מועתק מהם, כי לא קדמני אדם מקובל לחבר בקבלה ספרים מבוארים יותר ממני לפי מיני שני חלקיה הנזכרים בספירות

ובשמות, וכל ראיותי ומופתי הם בנוים על סתרי תורה שבכתב ותורה שבע"פ, ואולם כוונתי בזאת האגרת השלוחה דרך מנחה לכבוד החכם הנכבד החבר הנאמן ר' יהודה המכונה שלמון היא להודיע לו ולכל רואיה שאני כבר קבלתי חלק הידיעה הראשונה הספירות הנזכרות לפני קבל החלק השני כי לא ימצא השני אלא אחר המצא הראשון עם היות בין שניהם שתוף גדול כשתוף נפ"ש החיה עם המדברת, ושתוף ידיעת השני פעולת בריותיו על דרך המחקר עם אלו החלקים שהם שני חלקי הקבלה הוא כשתוף הנפש הצומחת לחיה ומדברת, ושלשתם על דרך משל בשותפם כדמות כהן ולוי וישראל, ואם יחשוב בעל הספירות לדעת בתורה שבכתב או בתורה שבע"פ לפי נסתריהן יותר ממני יודע לו אחר זה שהוא תועה ומתעה, ואמנם כתבתי ג"כ זאת האגרת השנית להודיע לכם אחי כי מה שחשב הרב ר' שלמה ב"ר אברהם ז"ל בן אדרת על עניני או מה ששמע היה הכל הבל ורעות רוח, והראייה על זה שאני ש"ל כבר סדרתי למודי ולמדתי המקרא ודקדוקי הפעולה די ספקי עד שחברתי בדקדוק עוד ספרים מספיקים ללומדיהם עד שיקראו בעלי דקדוק בדורינו זה כל יודעם כפי הצורך, ולמדתי תלמוד גמר(א) ופסק משני מורים עד שהספיק לי ממנו לדעת קצת המצות, ולמדתי דרשות ואגדות וברייתות למוד בינוני, ולמדתי הגיון וחכמת הטבע וקצת הלמודים בלי עמקה, ולמדתי חכמת האלוהות על דרך המחקר, ולמדתי מקצת חכמת הרפואות מפני ידיעת עניני הגופים והתחלפותם בעבור שיש לה מבוא גדול בחכמת הטבע וכן חולין, ולמדתי המורה הנקרא מורה הנבוכים מורה באמת בעומקה מופלאה עם סתריו ועמו המלמד וספר האמונות לר' סעדיה וספר חובת הלבבות לרבינו בחיי, וכל אלה עם ספרי אברהם בן עזרא בחכמתו הניעוני והביאוני לבקש סוד הספירות והשמות ודרכי החותמת (החכמות):

וכל הנזכר לפני דעתי לא הביאני אל תפארת הנבואה אבל הביאני אל התהללות החכמה וכבר נאמר אל יתהלל חכם בחכמתו, אבל בהגיעי אל השמות ובהתירי קשרי החותמת נגלה אלי אדון הכל וגלה לי את סודו והודיעני עד קץ הגלות וזמן התחלת הגאולה על גואל הדם, ואז הכריחני להתבאר בנבואה והביאני לדבר ולחבר בחכמות גם בתושבחות מופלאות מחודשות ושירות נעימות, ואחרי הודיעי אותך אהובי חבירי הנכבד אתה ר' יהודה את כל זאת אשוב להודיעך שאני שמעתי מפי אנשים נכבדים נאמנים עליך שמיום הפרדי ממך התעסק(ת) בחכמות וקבעת עתים לתורה אבל לא ידעו לומר אם שום קבלה משני מיני הקבלה אשר זכרתי קבלת או לא קבלת דבר מהם, ע"כ לא יכולתי לדבר עמך בה אפילו ברמז קטן עצמיי כי אם במקרה, ועתה הכריחני לדבר עמך בזה המעט הכתב ששלח הרב לבני פלירמו לר' אחיטוב שהיה מלא נאצות ולא היה שום

דבר חכמה כי אם חרופים וגדופים כמנהג הנערים הקטנים שאינם בעלי דעת עד שרבים מרואיו הכחישו חתימת ידו וקראוה מזויף ואמנם אני שהכרתי מדבריו ענינים ידועים לענות לו על דבריו להודיע לך והדומים לך שהדברים שחשב או ששמע היו להפך, ולפיכך אודיעך שבעלי הקבלה הספירות חשבו לייחד השם ולברוח מאמונת השלוש ועשרוהו וכמו שהגוים אומרים הוא שלשה והשלשה אחד כן מקצת בעלי הקבלה מאמינים ואומרים כי האלוהות עשר ספירות והעשרה הם אחד, והנה הם רבוהו תכלית הריבוי והרכיבוהו תכלית המרכבה ואין ריבוי אחר העשרה, ואלה יודעים שלא עלה למעלה מעשרה ולא ירדה השכינה למטה מעשרה ולא הבדילו בין הצבור שהם תשעה ובן שליח הצבור שהוא עשירי, והיודעים לחלק הספירות ולכוללן יודעים שהספירות הם תשע נטיעות רמז לתשע מראות שראה יחזקאל הנכללות בפסוק אחד והעשירי שורש האילן אם האחד פרי האילן או האחד שורש האילן והעשירי יהיה קודש לה' והוא הפרי, אבל הסבה הראשונה שבראה אין סוף לפי דרכנו אינה ספירה אבל סופר הספירות והוא אשר נטע האילן משרשו ועד פריו, והגן עד לא כי הוא מקום הנטיעות כולו הנטועים בעדן:

ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן ומשם יפרד והיה לארבעה ראשים, שתי אזנים שומעות הקבלות ושתי עינים רואות פני המלך ודע מה מלמעלה ממך עין רואה ואזן שומעת וכתיב עין רואה ואזן שומעת ה' עשה גם שניהם, ומשם יפרד והיה לארבעה ראשים ארבעה ראשים עדים נאמנים ארבע פרשיות בתפילין שהם שמע והיה קדש והיה בארבעה בתים שהם קשרים במקום שמוח של תינוק רופס, מוחו של תינוק סופר עשר הספירות שהם נכללין בארבע לפי צורות האצילות בדרך זו א"ב ג"ד אשר האצילות נאצלות משם כזו (כאלו נכתבו יוד אלפי' זה אחר זה), ומזה תדע כי המורכב אחרון שהוא האדם הכולל כל הספירות אשר שכלו הוא השכל הפועל כשתתיר קשריו תמצא עמו הייחוד המיוחד ואפילו האצילות הראשונה שהיא המחשבה המייחדת עם סוד החותם וביד כל אדם יחתום, וצורות תפילין של יד לעד ברורה אשר ביד כהה כנגד הלב שהוא מקור חיים כולם ושם ארבע פרשיות בבית אחד וזה סוד כולל מלת אחד על דרך זו א"ח"ד, כי הבתים הם כולם ה' שנחלקים בסוד הציצית אל ה' קשרים ואל ח' חוטין והתפילין נחלקין כך אל א' ד' בית אחד סימנו א' ארבע בתים סימנם ד', ועוד הפרשיות כולם הם ח' והם תוך הבתים על כן באה אות ח' בתוך א' ד':

והנה סוד אחר נגלה מסוד הרכבת הפרשיות עם הבתים, וידוע כי הכחות הפנימיות והרוחות הנעלמות האנושיות הם תוך הגופים נחלקים ובעצם אמיתת כל כח וכח וכל

רוח ורוח כשיותרו מקשריהם ירוצו אל מקורם הראשון שהוא אחד בלתי שום שניות וכולל רבוי עד א"ס וההתרה מגעת עד למעלה שמזכיר שם את השם מתעלה ויושב בראש הכתר העליון והמחשבה שואבת משם ברכה משולשת שהוא מלוי החסרון כמו שנאמר ואמלא אותו רוח אלקי' בחכמה ובתבונה ובדעת ובכל מלאכה כי גם המלאכה מקבלת שפע אצילות וברכה מכח הממלכה, נמצאת אומר שהמזכרת השם שואבה מזכיר הברכה מלמעלה ומורידה מלמטה ונמצאת למד כי ברכת הכהנים בשמות הקבלה הנזכרתם בשמות הקודש משו"לשה בסוד ברכה משולשת כלומר מספר מלת ברכה שלש פעמים היא נכרת מדרך מספר אותיותיה, תחלה שהם ששים כנגד שהיו ששים רבוא ותדע זה מסוד פסוק אחר והוא אמרו אשרי העם יודעי תרוע"ה ה' באור פניך יהלכון והוא סוד אמרו עלה אלקים בתרועה ה' בקול שופר, כי סוד ברכה זכר וע"כ זכרון תרועה נאמר ביום הדין לסלק מידת הדין, תבין זה מן השלש שלש ב"ר של ברכה ותמצאו תרועה ועוד שלש כ"ה הנשאר ממלת ברכה ותמצא ע"ה חבר תר"ו עם ע"ה ותמצא תרועה, והמחבר זה החיבור בידיעה לא במקרה הוא אשר יחבר אר"ץ עם שמי"ם כלומר הכח התחתון הארציי הנקרא ארץ ושמו יבשה שנאמר ויקרא אלקים ליבשה ארץ עם הכח העליון האלקי הנקרא שמים ושמו רקיע שנאמר ויקרא אלקים לרקיע שמים, וכן רקיע עם יבשה עולים במספרם כמספר השמים והארץ ולפיכך נאמר אשרי העם יודעי תרועה ולא אמר תקעו ולא שמעו אבל ידעו, ולא עוד אלא שהשלים הענין של הברכה באמרו ה' באור פניך יהלכון בסוד הברכה באור האמצעית יאר ה' פניו אליך, ורמז העם הוא המיוחד שבכל העמים והוא העם הידוע והוא בסוד התרועה ולא זולתו, ועל שאר עמים נאמר ועתה לא ראו אור בהיר הוא בשחקים, ועל ישראל בהיותם בגלות מפני שהסתיר פניו מהם וסלק שכינתו מביניהם נאמר העם ההולכים בחשך ראו אור גדול, והשלים וכפל ואמר יושבי בארץ צלמות אור נגה עליהם כי אי אפשר לומר זה על האומות, והנה תדע כי הפסוק הראשון תיבותיו הם ג' רמז לכלל הברכה שהיא משולשת והשני ג"ב תיבות לו רמז אל תוספות שני הברכות על השלישי והשלישי ה"ב תיבות לו רמז אל תוספות ב' ברכות, עוד כי כל הברכות הנכללות תחת הברכה הכללית האחת המשולשת הן שש ועם הכללית הן שבע ברכות, וכשתשים הכל שבע כנגד שבע ספירות תחבר אותם אחת שהיא המשולשת המיוחדת בעצמותה תמצא הכל עשר כנגד עשר ספירות, ולפיכך הכהנים נושאים את כפיהם ומחלקין אצבעותיהם בחלקיו ידועים בקבלה ליחידים כדי לקבל כח האצילות מכל הספירות יחד בייחוד

אחד לשאוב הברכה הכללית מן הברכה העליונה המשקה הכל השורש עם הענפים והעלים והפירות ואוכליהם:

וידוע כי צורת היד והכף צורה כללית מורכבת מיוחדת והיא שורש לאצבעות והאצבעות הם ענפים ליד נחלקים בצורות מתחלפות בגדול ובעובי ובכח ובפועל ובאורך וברוח ובמערכת מקומות ונבדלו זו מזה בענין ובסגולה ונשתתפו בשם מלת אצבע ובקצת ענינים האחרים, כי האברים באברים יש מהם מתדמין מאד ויש מהם רחוקים מהתדמות ויש מהם נוטים נטייה גדולה אל הצד האחד מן הקרוב והרחוק בדמות ויש מהם נטייה קטנה וכמה אמצעיים יש בין הנטייות וכך דרך המראים והצבעים שבין הקצוות כלבן ושחור וכן במטעמים כמר והמתוק וכן הקולות קול הרעש וקול הלוחש וכן הריחות ריח מושך עם הפכו הידוע בלי מקום וכן הממוששים כענין הקור והחום והלח והיבש וכן בכח הכחות, לפיכך כל יקריב המקריב הכחות צריך שיקריב הזך אל הזך כדי שיתאחדו בזכות וע"כ קדמו המדות לשכל כדי לזכות בהם הרוחות הנפשות והנשמות, והנה תדע עוד שיש בברכת כהנים נוספות בכל פסוק לפי סדר אותיותיה כי הראשון יש בו י"ה אותיות ונוסף עליו השני ה' והשלישי נוסף על הראשון ועל השני נוסף ה' והנה התוספות בשם השם והרמז בי"ה שמו כלומר בשם יה"ו כי תוספות התיבות ב' ב' ב' ותוספות האותיות ה' ה' וכללם יה"ו והנה תוכם עוד ר"כ ר"כ ר"כ לפי סוד ברכה ברכה ברכה ו"ג פעמים ר"כ סודם כתר ורמזם בכלל יחד סוף תוך וראש וסוד תוספותם אל ידוד אלוקים:

ראה גם ראה היאך צריך להזהיר מן המדות המתחייבות מן הספירות היש שם מציל מהם ואת השם האומר ואין מידי מציל, והידים ידי עשו חוזרות להתברך ולברך במעשה עם היותם בעלי הריב שופכי דמים בידי עמלק וידי משה כבדים ויהי ידיו אמונה עד בא השמש והסוד תלוי על אמרו כאשר ירים משה ידו וגבר ישראל וכאשר יניח ידו וגבר עמלק, וא"כ בזכרנו קול קול יעקב בהזכרת השם ככתבו במקדש עם הידים ידי עשו בעליונים ונשים ברית יחיד מכריע בינותים והיא ברית הלשון וכן נעלה בתחתונים עם ברית מילה ונשתף הדיבור המוליד תלמידים עם המעשים והכח המוליד בנים עם התנועה אשר יד ורגל רמז לשני הענינים בהם בכח כ"ב אותיות המגלות סוד הספירות באמת לא במקרה מיד נקח קבוץ הכחות יחד ונרים דג"ל ירושלי"ם בשם השם ונקבץ הגלויות ונדחי ישראל יכנס השם למען שמו שכן כתיב לא למענכם אני עולה כי אם למען שמי, והנה סוד שלם רמז אל חסרון השכינה מעירנו ומתוכינו ומציאותה הכוללת י' ספירות יחד:

אל שובה לשכון בתוכנו ובארצנו ובבתינו ובבית מקדשינו. ודע כשתכלל שפע עשר ספירות בחשבון המרובע מן אחד עד עשרה יעלו שכינה כאלה א ב ג ד ה ו ז ח ט י, ודע שאלו האותיות הקדושות העשר מורות ענין כל הספירות ומי שחושב לדעת הספירות בלתי הוראתם טועה ומותעה ומתעה אבל צריך להתבונן באמיתתינו אחר קבל החכם מדעתו ראשי פרקים שקבל מרבו ורבו מרבו עד משה מפי הגבורה וצריך לדעת שתופם והבדלם וסגולתם ושמותם וצורות חותמיהם איך תשתתף החתימה עם הכתיבה והכתיבה עם החתימה כדמות מה שאנו עושים היום במלת א"ל א"ל כי מכלל החתימות הוא וצריך לכלול הספירות העליונות עם האמצעות והתחתונות לפי שלשים צורות אלו א ב ג ד ה ו ז ח ט י י כ ל מ נ ס ע פ צ ק ק ר ש ת ך ם ן ף ץ א:

הידועים לכל ורמז לחכם די:

והשתכל בעצמך השתכלות שלם ועיין בם עיון תמים ותמצא בצורות א' כלומר תמצא שיש למחשבותיך ראשית ע"כ תורה הענין ראש א' על זה, ועוד המחשבות נמשכות ויורדות מן הראש אל הזרועות השתים שסופיהם ה' ה' ספירות האצבעות דרך הצואר עד תוך הלב אשר משם מתפלשים הזרועות, ועוד המחשבה מתפשטת מצד שמאל ויורדת עד הכליות אשר אחד מהן ימנית ואחד שמאלית והנה ה"א בעלות שלש צורות כלליות כולל שלשה עולמות מעלה ומטה ואמצע וסימן שלשתם זכר זרוע כוליא ראש, והנה סימן ברכ"ה מחשב לב מבין כליות יועצות על כן עצת חכמה שהיא עצתה היא תקום, ולפיכך צורת ב' מקבלת מכח צורת א' ברכה מן הכליות והיא פושטת ידה לקבל מהן למטה ואין פני החכמה אל המחשבה כי אינה יכולה לקבל ממנה פנים אל פנים על כן יש פנים בלתי הברכות השניות ואין פנים בראשונה, וגם ראוי לצייר ב כזו ב' שיש לה לחכמה אשר ב' של בראשית מעידה עליה עם ב' של ברכה קבול קטנה של מעלה וגבולה מלמטה, ומפני א' של ארור המן אשר סודו בשר וענינו ב' ש"ר כלומר ב' המורה על החכמה הוא שר העולם כלומר של כל בשר לפיכך היה ב' של ברוך מרדכי סימן המשקה והשתייה ויובן זה מסוד נבי"א שהם אותיות כוללות ראשי שני הענינים וסופיהם ורמז להם אבנ"י שיש טהור:

וצורת ג' צורת בינה כזו ג' כי יש לה ראש וזנב, הנה לב מבין וסוף שם מו"ח רמז אל ראש שם חכמ"ה סוף שם ל"ב רומז על ראש שם בינ"ה וסוד שם כב"ד רומז לראש שם דע"ת, ואלה השלשתם בהם שלש רוחות צומח שוכן בכבד חי שוכן בלב מדבר שוכן במוח וסימנך כולם כאחד קדושה לך ישלשו, והנה הם שלשת מקורות הגוף ושם העיר מיום השמה רמז אל עיר קטנה ואנשים בה מעט שהוא משל נשוא על גוף בן

אדם ועל התחלף כחותיו כמו שנרמז במורה ובשתוף עמהם המקור הרביעי שהם שני הביצים שסימנם לפי ראשם ב' ותחברנה עם כל"ם הנזכר יהיה סוד ארבעת מקורות הגוף בכ"לם וע"כ הם משמשים בלשון הקודש המקור אותיות בכ"לם בראשי התיבות והשמות, כך קבלנו מספרו של הרב ר' יהודה הנגיד אשכנזי ז"ל מרוטנבורגו והענין הראשון קבלנו מספרו של הרב ר' אליעזר אשכנזי ז"ל מוורמשא אשר לא היו בזמנינו ונשארו זכרוניהם בספריהם ואלו ראינום שאלנום על יותר עמוק מזה, ואמנם היות צורת גימל מורה על צורת בינה הוא מצד היותה נשרשת בלב וחוט השדרה שהוא בעל ראש וזנב ברדת דרך ישרה ממוח הראש מוציא ממנו קול בדרך ממנו הלב וממה שנזכרת בין מה שלא נזכר, ותדע שכמו שנמצא צורת אברי גוף מתחלפות צורות האותיות ותוכן הספירות מתחלפות ומשתתפות וכאשר תחשוב לומר על ספירה אחת זו אינה זו האחרת תמצאינה שאינה היא מצד והוא הוא מצד וכשתתיר כל קשרי הספירות תייחדם בעל כרחך וכשתייחדם תכלית הייחוד לא תמצא בם כי אם הייחוד וכשתהיה מייחד מן המיוחד לא תמצא שם שום ספירה כי אם הסבה הראשונה בלבד, רמז אל זה כשתתן כל העצים המתחלפים עם שרשיהם וענפיהם ועליהם ופירותיהם אל כבשן האש ישובו כולם ראש תחלה וכשיותרו מן האש ישובו אל העפר שהוא הדשן הנקרא עפר ותדע זה מעפר שריפת הפרה, וזה רמז הכל היה מן העפר והכל שב אל עפר, והמספר המושכל לעד הנאמן כי בהתיכך הרכבותיו ישוב הכל אל ראשיתו שהוא אחד:

וזה הדרך אינה נבואה אבל היא מביאה אליה, על כן המתלוצצים עליה לא הכירו שרשה ולא ענפיה ועליה ועליהם נאמר כי רבים חללים הפילה ועצומים כל הרוגיה, והשם יודע כי זה המעש' שכתבתי לך עם מה שתראהו באגרת הרב שאני שולח לידך כדי שתגיענה לידו לא הייתי כותבו בשום פנים לולא ההכרח העתיד להיות המכריחני להודיעכם מה שראוי להמשך אחריו והיא ידיעת השם בשם על דרך סתרי תורה ספר יצירה ושאר ספרי קבלה הדומים לו בענינים אלה שהם עקרי השגת האדם, וייחדתי לך זה הקונטרס הכפול לרמוז שתכפה אהבתך בקבלה אחר אהבתך החכמה ותרוץ ממעלות הדעת הקשורה במוחך ומשם תרוץ בכח המחשבה השכליות להוציא הכל מן הכח אל הפועל אולי יתעשת אלקים לנו ונגביר האמת על השקר ונגביה החיים על המתים ונחייב בנו מציאת הברכה והעדר הקללה ונכריח את הטוב שינצח את הרע ונגרש הרע מפני הטוב ונקרא את הצדיק צדיק ואת הרשע רשע ולא נהיה חנפים מהפכים כוונת ממציאנו י"ת לפי מחשבות ההבל:

ועתה אני מחלה פניך מאד שתעיין בדברי עיון יפה כראוי לאיש כמוך ואל תדינם בתחלת מחשבה לא לזכות ולא לחובה אבל דינם אחרי ברור שלם, וראה והבן מהם מה כוונתי בהם כפי יכלתך, ואחרי שירדת בם לסוף דעתי לפי מחשבותיך תודיע לרב ר' שלמה דעתך בדינך ובמשפטם, ואמנם דע כי מה שהתרתי בזאת האגרת בחלוקה ההכרחית בארבעת הדברים הראשונים שבה היתה כוונתי לרמוז לך דעת המקובלים בענין סוד העבור שהיא אצלם שהנפשות מתגלגלות להשלמת הדין כמו שנרמז בספר הבהיר במשל הפת המעופש ושהחסיד הגומל חסד לקונו הוא הלומד תורה והוא סבת חיים הנצחיים, והראייה כי על כל מוצא פי ה' יחיה האדם שהיא תורה שהיא יצאה מפי השם ועליה יחיה האדם כשממית עצמו עליה מרמז אדם כי ימות באהל אל תקרא באהל אלא כי ימות בה ושם נאמר על ענין יראת ה' היא אוצרו משל תמרים, וסוד הנשמות נרמז שם לפי זה עם ענין אמרם אין בן דוד בא עד שיכלו כל הנשמות שבגוף הוי אומר כל הנשמות שבגוף האדם ויזכו הנשמות לצאת ואז בן דוד זוכה להולד כי נשמתו תצא חדשה בכלל האחרים:

וכן הרב הקדוש מזכיר ענין סוד העבור בפירוש איוב בטענות אליהו ליישב דעת החכם בענין צדיק וטוב לו הוא אשר גמור ומשפט צדק ניכר לכל בתחילת המחשבה וכן רשע ורע לו ואין מחשבת הקושיא אלא בהיפוך הסדר כי על כן צריך לחדש מציאות מן ההפוך פעמים שלש כמו שרמז הרב ג"כ בספר תורת האדם בשער הגמול שלו וכלל אומר לך על כל זה בסוף דברי והוא זה, דע כי התורה עם הדבור כולו הוא כחומר למחשבה ומה שהמחשבה חפצה לתת צורה בחומר הנזכר על דרך משל החומר מקבל צורה ההיא כי החומר כמראה שמקבלת כל הצורות ומראה אחריה מה שקבלה ולולא זה לא היו האומות מתחלפות ולא הדיעות והאמונות וכדומה לו וא"כ המחשבה היא דבר שבה מצטיירות החכמות ולולי זה לא היה הכתוב אומר חכמים המה להרע ולהיטיב לא ידעו והנה החכמה בעלת ב' פנים שנאמר מחשב להרע לו בעל מזימות יקרא וכן בא בדברי רז"ל מחשבה טובה הקב"ה מצרפה למעשה ומחשבה אינה כי כן אני זוכר בתלמוד מחשבה רעה אין הקב"ה מצרפה למעשה, והנה שם המחשבה הרהור ואמרו אסור להרהר אחר מידותיו ואמרו רז"ל הרהורי עבירה קשין מעבירה, וכבר ידעת פירוש הרב בפרק ג' מהמורה והוא פירוש מעולה ולפי זה כולו נאמר כי לא מחשבותי מחשבותיכם ולא דרכיכם דרכי ועל מה שהיה אומרים במחשבתם הרעה נאמר להם אתם אומרים לא יתכן דרך ה' הלא דרכיכם לא יתכנו, וידוע שנפש המשכלת היא בעלת המחשבה והיא אחת ומחשבותיה שתים והמחשבה לה כתר עליון והיא המביאה לידי הפעולות

הטובות והרעות ואמנם הנפעלות בחכמה כולן טובות, ובסכלות כולן רעות, והמתבונן במפעלים ובמה שיתחייב מעצמן ומכחם ידע זו אותם כפי הבנתו וכפי המשכתו אחרי הדעות הנאמנות אצלו ואין בחינת ההבנה כי אם בדיעה ואין דעת בלי בינה ואין בינה כי אם בחינה בין החכמה והסכלות ואין חכמה בלתי השתכלות ועיון ורוב משא ומתן במחשבת הנפש המשכלת וא"כ המקובלים כשלא יחשבו בחכמתם מחשבת נשמתם ולא יתחכמו עד שיבדילו כי כוונתם בין הדיעות עד שיאמינו מה שיאמינו בחכמה ובתבונה ובדעת מעט הבדל בין קבלתם ובין קבלת מקובלי שאר אומות קבלתם. זהו אשר רציתי לגלות לך מצורת ענין שם קבלה ודרכיה: